

"Sporazum med železničarji in družbami je nemogoč", pravijo posredovalci.

98,500 mož milice ob meji.

NESEČA NA MORJU. — GRAFT S "SLOTMAŠINAMI". — KAKO SE GODI V KRAJIH PROHIBICIJE. — BRNEŠČEN OČE. — KONGRES NE BO TAKO HITRO ZAKLJUČEN. — V NEW YORKU BODO PODRAŽILI MLKO. — POMANJKANJE LEDU V GARY. — UMORI, SAMOMORI IN RAZNE NEZGODE. — PROHIBICIONISTI UPAJO NA PET MILJONOV GLASOV V NOVEMBRU!

Danski socialisti so za prodajo otokov.

New York, 11. avg. — Šodnik Martin A. Knapp, predsednik dankega odbora za posredovanje med železničarji in železniškimi družbami, izjavlja, da je sporazum nemogoč in da je najboljša, da se odbor razide. Vlada posredovalci izražajo nado, da se bodo železničarji udali v arbitražo prej kot pa se odločijo za stavko.

Washington, 11. avg. — Vojni svet je danes prvič razglasil, da na meji Mehike 98,500 mož državne milice, regularne armade v Mehiki in ob meji pa 40,722 mož.

Washington, 11. avg. — Iz Cincinnatija prihaja vest, da se vrata v spodnji danski zbornici ostra obeta zaradi prodaje Zapadnoindijanskih otokov Zedinjenim državam. Socialistični poslanci in druge radikalne skupine, ki tvorijo večino, so za prodajo in valedne, da se upati, da bo spodnja zbornica odobrila prodajno pogodbo. Vlada zbornica je pa v večini nasprotna. Predsednik Wilson je predložil pogodbo senatu včeraj.

Long Beach, Cal., 10. avg. — V trdnjavi so prestali polni pomorščaki na škunarju "Koa". Na ladji so strdali in le največjim naporom so pogasili ogenj, ki je ogrožal mornarje. Kapitan Curtis, ki ima že 60 let na hrbtni, pripoveduje, da je vkrcal na škunar v San Martinu, Mex., da nadzoruje rizične ladje.

Nesreča zanje je prišla, ko je o neopaznosti kuharja nastal omen na ladji. Z največjim naporom so pogasili ogenj, ki je ogrožal ladjo, da jo uniči. Ko je bil ogenj pogasjen, so imeli smolo s strojem in so križarili z jadrji za dva dni na oceanu. Končno so rešili ribiško ladjo, ki jih je vlela do otoka Gerolimo. Otok je bil na njem je malo rastlinstva in ni vode. Ribiška ladja je bljubila, da se vrne v par dneh, da niso videli več. Tukaj so oštali petnajst dni in se preživljali s školjki in destilirano vodo s parne pisčalke.

Petnajsti dan so zagledali ladjo. Kljub razburkanemu morju so odveslali na ocean za ladjo, saj so jih končno zagledali in rešili.

Peoria, Ill., 10. avg. — Vitešvedra so oropali poštni urad North Chilleothe. Odšli so s polnimi obrazci, ker so vplenili le 10 centov.

Chicago, Ill., 10. avg. — V železnici so pripravljajo za novo vrzavo "grafa". Izvedeli bi na kakšen način so dobili nekatere salunarije pravice, da sme imeti v svojih prostorih takozvane "slotmašine". To so igralne mašine, ki pomagajo vsakemu, da ima preveč nikljev, da se jih lahko v najkrajšem času znebi. Proti tem mašinam in za more vodo neki Shelby M. Single, ki je takoj v svoji obdobju izjavil, da dva policijska kapitana obratno po \$600 in \$750 na teden.

Cela stvar izgleda, da je politična farsa. Mašine je lahko vsakdo dobil prvi dan v salunih in ni bilo treba čakati dva meseca, da se jih odkrije. Blizajo se volitve in tako potrebuje, da bližji v železnici volilni kampanji kot velik del bojevnikov proti "nemoralnosti in graftu". Da se to izvrši

IZ DELAVSKEGA SVETA.

Zmaga cestnoželezniških uslužbencev v New Yorku. — Peščica železniških kraljev strahuje 400.000 delavcev. — Zmagoviti krojaški delavci v New Yorku so se povrnili na delo. — Stavka natakarijev v Pittsburghu. — Razne delavske vesti.

Zmaga! New York, 10. avg. — Cestnoželezniški uslužbeni lahko zavriškajo veselje: Zmagali so! To je velik dan zmage za organizirano delavstvo v New Yorku, za delavstvo vsega sveta.

Delavci so zmagali nad milijoni Augusta Belmonta, Corneliusa Vanderbilta, Theodorja P. Phaeta in prišli jih, da priznajo njih zahteve.

Ravnatelj cestnoželezniških družb v New Yorku, ki razpolaga z milijoni in so ljubljene Wall Streeta, so bili prisiljeni vgrizniti v kisle jabolko, in praktično priznati organizacijo cestnoželezniških palužbencev.

Edward Maher, podpredsednik Third Avenue Car Company, je naznanil, da je pripravljen sprejeti pogoje. Voditelji stavke in pet mestnih komisarjev za javna dela so čakali mirno, mejem ko so se ravnatelj cestnoželezniških družb pripravili tri ure in deset minut med seboj, preden so sprejeli zahteve.

Skoraj gotovo bodo tudi druge stavke cestnoželezniških uslužbencev končale z enakim uspehom.

Zmaga ni bila lahka. Ravnatelj je še le srečala pamet, ko so spoznali, da uslužbeni lahko postavijo vse cestnoželezniški promet. Zmaga je bila za cestnoželezniške stroje, ki so bili v New Yorku, da ne stopniki milijonov uvideli, da ne opravijo nič proti delavski solidarnosti. To jih je spametovalo, da so s prestola zlezli pod klop.

Kdo lastuje železnice v Združenih državah?

Sto in osemindeset železnice v Združenih državah kontrolira petindeset ravnateljev; ti so zopet pod gospodstvom šestnajstih bank, in te banke so zopet v rokah treh interesov v Wall Streetu. Te ljudi zopet reprezentira skupina dvanajstih, ki so nastanjeni v kratkem čoku v Wall Streetu.

Ta peščica ljudi se trdovratno zoperstavlja 400.000 železniškim uslužbencem, ki zahtevajo osemurni delavnik.

Ali ni v interesu ameriškega ljudstva, da se posest takih svojeglavev razlasi, ki iz profitarke požrečnosti spravljajo vso trgovino in industrijo v nevarnost?

Zmagajoči delavci na povratku k delu.

New York, 9. avg. — Bojna godba se je čula, ko se je 22,000 krojaških delavcev in delavk po hudem boju vračalo na delo. Trdo so odmevali proletarski koraki, ko so se delavski bataljoni v dolgi, nepregledni vrsti vračali na delo.

Boj je polegel, stavka je bila končana in delavci so izvajali časten mir. Može in žene, drug poleg drugega, glava pri glavi, v isti organizaciji, s celimi vrstami in z zmago oznanjujočimi očmi so korakali po trdnem cestnem tlaku.

Preden so odkorakali v delavnice, so se razvrstili na Union Square pred odborniki svoje organizacije, kjer so iz tisočih grl zadoneli živjokliki. Od tukaj so v vrstah odkorakali pred glavni stan štrajkarjev na Union Square, kjer so zopet zagrmeli tisočeri živjokliki. Odtod so odkorakali v delavnice.

Pittsburgh, Pa., 10. avg. — Central Trades Council je imenoval odbor, da brani interese štrajkaških natakarijev. Lastniki hotelov, njihov najeti klativitezi in oblasti so ostrašile stavkovne straže, da se ne upajo vrstiti njih dolžnosti.

Strašni boji med padcem Gorice.

Italijani pravijo, da so prodri šest milj iztočne od Gorice.

ITALIJANI POROČAJO, DA SO VJELI 30.000 AVSTRIJCEV V GORICU. — GROZNI BOJI SE NADALJUJEJO IZTOČNO OD GORICE IN NA PLANJAVI. — RUSI SE VEDNO V OPEKIVI V JUŽNI IN SEVERNI GALICII. — V KARPATIH SE MORAJO UMIKATI. — NA FRANCOŠKEM NI NOBENIH VAŽNIH IZMENEB.

Rusi bombardirajo Stanislav.

ZADNJE VESTI.

Rim, 11. avg. — Italijanske čete, ki so okupirale Gorico, prodirajo iztočno od mesta in so še prišlo do točke, ki je oddaljena šest milj od Gorice. Aeroplanska postaja Alcinova je padla v naše roke. Predirajo se nadalje tudi na kraški planjavi. Prediri smo močno utrjene sakoze na severno-istočni strani gore San Michele in blizu vasi San Martino ter osvojili Bochini. Poleg prej namanjenih 21.750 vjetnikov, ki smo jih dobili v Gorici, je nam prišlo v roke še nadaljnjih 12.072 mož in 268 častnikov.

Dunaj, 11. avg. — Uradno se razglasi: Vlede položaja, ki je nastal po padcu mostišča na zapadnem bregu Soče, so naše čete zapustile Gorico. Na planjavi Dobardo smo odbili napade in vjeli 4100 Italijanov. Naši letalci so 9. avg. bombardirali Benetke in povzročili velik požar.

Petrograd, 11. avg. — Rusi bombardirajo Stanislav. Ob reki Seret vprizarjajo Nemci ardit protinapada. Gen. Lehtski je še pet milj oddaljen od Stanislava.

SPLOŠNI POLOŽAJ.

Italijani so torej vseli Gorico. To je bilo pričakovati, ker so poročali o zavzetju mostišča na zapadni strani Soče in utrjenih pozicij na bližnjih hribih, ki so pravzaprav trdnjava Gorice. Mesto samo je nemogoče obraniti, ko sovražnik enkrat komandira hribe v ozadju mesta. Celih 14 mesecev so Italijani napadali Gorico, oziroma narurne utrdbe okrog mesta, in že je bilo misliti, da je nikdar ne dobijo v svojo pest. Tisoče življenj so žrtvovali Italijani samo za Gorico, zato so jo — krvavo plačali. Kako je prišlo do tega, da so morali Avstrijci izročiti to važno postojanko Italijanom, se ne ve in najbrž se ne bo vedelo do po vojni. Iz Amsterdama prihaja vest, da se na Dunaju jeze, češ, da je bila obramba slaba in da je poraz zakril veljavo avstrijske armade na Goriškem. Iz Rima pa poročajo, da bi ne bili Italijani nikdar vzeli mostišča na furlanski strani Soče, če se ne bi poslužili avijacije. Vojni poročevalci rimske "Tribune" namreč piše, da so Italijani izkopali tri tunele po 200 čevljev dolge, ki so vodili izpod avstrijskih pozicij do druge obrambne erte ob Soči. Te tunele so kopali več mesecev in sicer tako tajno, da ni so Avstrijci nič nevedeli o tem. Zadnji ponedeljek, ko so začeli z napadom na mostišče, so pa tunele napolnili s minami in jih zažgali. Zmešnjava in izguba v ozadju avstrijske fronte je bila grozna in v tej zmešnjavi so Italijani razbili obrambo mostu in vdrli čez reko.

Sicer pa Italijani priznavajo, da niso tako lahko marširali v Gorico, temveč da so se morali boriti za vsako hišo in metati avstrijske vojske skozi okna na ulice, preden so bili gospodarji v mestu. Goriški grad so vzeli z naskokom, toda po strašnem in krvavem boju z bajonet. Brzobjavke poročajo, da vladajo po vsi Italiji divje veselje in praznovanje vlad padca Gorice, katero smatrajo za "ključ do Trsta". Ameriški listi celo naglašajo, da je bila Gorica "najmočnejša trdnjava" v Evropi, kar še bolj povečuje triumf italijanske armade. To je seveda smešno, kajti Gorica ni bila nobena zidana trdnjava, temveč leži kakor v skledi za tremi visokimi hribi, ki menijo naravno obrambo mesta.

Rim, 10. avg. — Naše čete so okupirale mesto Gorico v sredo jutraj. Navsezgodaj v terek so naše čete po močni artilerijski pripravi popolnoma okupirale vzhodno zapadno od mesta, od koder so bili pregnani zadnji sovražni vojski. Zakopani in jame na tem hribu so bile polne avstrijskih mrtličev in sovražnik je ostavil velike zaloge orožja, streliva in drugega materiala. Zvečer je bilo na loženo brigadam iz Casale in Pavije, da prekorajo Sočo in se vzdržijo na levem bregu. To se je zgodilo in tedaj je četa konjnikov in bleklistov udrla za Avstrijci, ki so se umikali za reko. Medtem so naši inženirji vrgli mostove čez Sočo in popravili stare mostove, ki jih je poškočeval sovražnik. Na planjavi Krasa so naše čete odbile več napadov na vrh gore Sv. Mihaela in zajele več zapoved v okolici vasi Sv. Martin. De tega časa nam je prišlo v roke okrog 20.000 Avstrijcev in vjetniki, ki še vedno dohajajo. Vplenjena materiala pa še ni mogoče preceniti in prešteti.

Italijansko poročilo.

Rim, 10. avg. — Naše čete so okupirale mesto Gorico v sredo jutraj. Navsezgodaj v terek so naše čete po močni artilerijski pripravi popolnoma okupirale vzhodno zapadno od mesta, od koder so bili pregnani zadnji sovražni vojski. Zakopani in jame na tem hribu so bile polne avstrijskih mrtličev in sovražnik je ostavil velike zaloge orožja, streliva in drugega materiala. Zvečer je bilo na loženo brigadam iz Casale in Pavije, da prekorajo Sočo in se vzdržijo na levem bregu. To se je zgodilo in tedaj je četa konjnikov in bleklistov udrla za Avstrijci, ki so se umikali za reko. Medtem so naši inženirji vrgli mostove čez Sočo in popravili stare mostove, ki jih je poškočeval sovražnik. Na planjavi Krasa so naše čete odbile več napadov na vrh gore Sv. Mihaela in zajele več zapoved v okolici vasi Sv. Martin. De tega časa nam je prišlo v roke okrog 20.000 Avstrijcev in vjetniki, ki še vedno dohajajo. Vplenjena materiala pa še ni mogoče preceniti in prešteti.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, 10. avg. — Strašni boji v okolici Gorice se nadaljujejo. Nekaj oddelkov sovražnega vojsstva je prišlo v Gorico. Na gori (Nadaljevanje na 3. strani, 1. stopce.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Izšlo dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Cena oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne
vrstijo.

Nedeljska: Zgodnja država (Ivan Ch-
icago) in Kanada 50 za leto, \$1.50 za pol leta
in \$3.00 za leto; Chicago in Kanada
\$1.50 za leto, \$2.25 za pol leta, \$3.38 za leto.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National
Benefit Society

Issued daily except Sundays and Holidays
OWNED BY SLOVENIC NATIONAL
BENEFIT SOCIETY

Advertising rates on agreement

Subscription: United States (except Chi-
cago) and Canada \$1.50 per year; Chicago
and foreign countries, \$3.38 per year.

Address:

"PROSVETA"

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

kot skupni izdatki Anglije, Nem-
čije in Francije v letu 1913.

Proti težnjam kapitalistov je v
opoziciji le socialistična stranka.
In če se ljudstvo ne strinja s pro-
gramom kapitalistov in hoče, da
Združene države ne postanejo mi-
litaristična država, potem se mo-
ra v jeseni številu oddanih gla-
sov za socialistično stranko tako
pomnožiti, da kapitalisti spozna-
jo, da ljudstvo noče nositi kože
znanje na trgu.

Če se izvedejo kapitalistične že-
lje, bodo največ trpeli delavci.
Izkoriščanje v tovarnah bo hujše,
poleg bodo morali pa še zadeti
puško na ramo, če bodo tako za-
hlevali kapitalistični interesi, in
oditi v tuji svet, da bodo tam gno-
jili zemljo s svojimi kostmi.

Jesen bo kmalu tukaj in takrat
se morajo delavci odločiti, če so
za imperializem in militarizem,
ali za mir in demokracijo v indu-
striji.

Kakor si bodo postljali, tako
bodo tudi ležali.

Ženska volilna pravica in napredek.

Ženstvo se je sklicevalo dolgo
časa pri svoji zahtevi po volilni
pravi na prirodno pravo. Ker je
ženska človek kakor mož, zato
mora imeti tudi enake pravice.
Mnogo je ljudi, od katerih nima
družba nobene koristi, ker ne de-
lajo za družbo. Človek, ki živi v
brezdelju, ki ne pospešuje razvoja
družbe, tak človek je za družbo
brez vrednosti. Človek ne prinaša
družbi koristi, ker je človek, am-
pak šele tedaj, kadar posveča svo-
je delo za prosih človeštva. Lju-
dije, ki opirajo zahtevo pravice, na
rojstvo in posest, kakor n. pr.
plemstvo, drugim, ki nimajo ta-
kih posebnosti, jih pa odreka-
jo, so cikle na poti človeštva k osvobo-
denju. Vsaka volilna pravica, ki
ni splošna in enaka, je žalitev mo-
dernega pravnega čuvstva.

Delavstvo zahteva vedno in povsod
enako, splošno volilno pravi-
co. Zahteva po ženski volilni pravi-
ci je šele tedaj dobila stvarno
podlago, ko so ženske spoznale,
da ni zahteva njihova prirodna
pravica, ampak da jo imajo zahtevati,
ker dalajo. Utopija in bre-
penjenje posameznih je bila nekot
ženska volilna pravica, danes je
bojni klic vesoljnega ženstva. —
Vsaka žena, ki skrbi za lastnim de-
lom za svoj obstanek, mora zahtevati
volilno pravico.

Z enako pravico hočejo žene tu-
di urediti svoje delovne razmere.
Dokler ni žena navezana na lastni
zaslužek, toliko časa ne občuti,
kako slabe so delovne razmere.
Nizka meza, predolgi delovni
čas, pomanjkljivo obrtno nadzor-
ništvo, to vse so stvari, ki jo na-
ravnost ne zadenejo. Takrat šele
spozna izkoriščanje in ponižanje
dela, kadar trpi zaradi tega. Ne-
kaj jo silijo, da bi izpremenila te raz-
mere, želja po izboljšanju postaja
časa resnejša. Na vseh koncih in
krajih se zadeva ob ozke meje raz-
redne države in tedaj postane zrela
za spoznanje, da je današnji
družabni red povzročitelj teh raz-
mer. Življenjske skrbi, drago sta-
novanje, nezadostna obdelka jo
spominjajo vseh dan, da je v
razmerah, ki so za človeka ne-
redne. Kadar prične tako daleč
v svojem spoznanju, tedaj se tudi
vprašuje: kako bi se rešila iz ta-
kega položaja? To ve, da se mora
porušiti trila stavba današnjega
razrednega gospodarstva, in da je
treba zgraditi novo, krepkejšo
stavbo. Kako bo ustvarila novi
svet, kako se bo sama pripravila,
da bo koristna članica nove druž-
be, to so skrbi zavedne žene. Spo-
znava, da je najprimernejše oro-
žje v političnem in strokovnem
boju politična in strokovna orga-
nizacija.

Tega boja se ne more uspešno
udeleževati, dokler je brezprava.
Proletarska žena ne more oja-
čati bojne vrste svojega razreda,
dokler nima vpliva na državo.
Pravico do stankanja ima žena,
volilne pravice nima. Njeno oro-
žje za političen boj je topo, brez
osti.

Z ženskim bojem za volilno pravi-
co dobiva razredni boj novo,
krepko izpodlago. V razredni boj
vstopajo sveže vrste. Doležljivi
stranaka vzgoja ženstva se izpol-
njuje, spoznanje se budi. Žene so
vstopile v delavske bojne vrste
dela, ker je kapitalistični razvoj
tudi ne potegnil v gospodarsko
bedo. Priporiti si mora politične
pravice, zmaga svojega razreda
mora pospeševati, ako hoče žive-
ti v boljšem svetu. Najprej si mo-
ra

Prizor iz bitke pred Verdunom. Francoski vojniki s jeklenimi ščedami na glavah napadajo
nemško pozicijo na pobočju. Napad se vrši med točo krogel iz
nemških strojnih pušk. Fotograf za lastno življenje.

rajo priboriti orožje, s katerim si
bodo gladile pot, ki vodi k pro-
brazbi družbe. Boj za žensko vo-
lilno pravico je boj za osvoboditev
delavskega razreda.

Kaj smo in kaj hočemo.

Kdo smo? Stranka razredno za-
vednih delavcev celega sveta,
združeno bojujoči se proti privile-
gijem in krivicam kapitalističnega
sistema. — Odstraniti hočemo
današnji, na podlagi izkoriščanja,
tlačanstva in supremacije človeka
nad človekom — postavljeni dru-
žabni red in na mesto tega ustvari-
ti novo človeško družbo, ureje-
no v smislu novih socialističnih
načel.

Vsa temeljna razlika med na-
šim programom in ciljem ter de-
lovanjem buržoasnih strank izvir-
a iz tega, da med tem ko se naše
organizacije in naša stranka bo-
jujejo za delavske pravice in jih
hoče tudi dejansko uresničiti, ka-
kor zahteva evolucija časov, raz-
voj človeške družbe in napredek
industrije, in smo zato stranka
prihodnosti — so pa nasprotno
vse ostale meščanske stranke le
konzervativne značaja, ker so
vse te stranke v prvi vrsti usta-
novljene le zato da branijo se-
danji kapitalistični red.

Katerim potom bo mogoče priti
do uresničenja delavskih zahtev?
Pravice delavskih slojev se reali-
zirajo dan za dnem pod pritiskom
delavskih razrednih organizacij.
Le potom teh bo mogoče priti do
boljše in lepše bodočnosti. Vsaka
zmaga organiziranega delavstva
je koristna in važna ne-le zato,
ker si produktivni razred takoj
poboljša svoje mezdne ali delovne
razmere, ampak tudi zato, ker je
vsaka taka zmaga potrditev kon-
čnih ciljev socializma in ker zna-
či, da se proletarijat vedno več in
bolj približuje svoji popolni osvobo-
ditvi.

Naše delo je posvečeno ljudski
osvoboditvi. Dan za dnem — z ne-
ustavljajivim napornim bojem pro-
ti nevednosti ljudskih mas in pro-
ti vsem kapitalističnim instituci-
jam in sistemom — zidamo novo,
svet osvajaajočo stranko. Nov svet,
novo življenje pripravljamo naša
stranka.

In to je stranka delavcev,
stranka, ki jo imenujejo v Ameri-
ki socialistično stranko.

DOPISI.

Ironton, Minn.

Naznanjam javnosti tem potom,
da smo delavci v tukajšnjih želez-
nih rudnikih dne 7. avgusta za-
stavkali solidarno s našimi tovari-
ši na Mesaba Range. Zahteve na-
še so iste, kot naših tovaršev na
Mesaba. Večina delavcev vstopila
je v unijo. I. W. W. Naš organi-
zator in stankovodja je Ivan Pe-
rich, rodom Hrvat. Na našem pr-
vem pohodu že so nam ga hoteli

iztrgati najeti kompanijski beriči
in deputiji, česar pa seveda nismo
dopustili.

Kakor povsod, se tudi tukaj
dobijo delavske izdajice, ki delajo
ob času stavke. Po narodnosti je
največ Švedov, ki stankokazijo,
Slovani ni tu nobenega med ske-
bi.

Pozdrav vsem zavednim delav-
cem širom Amerike.

A. M. stavkar.

Clinton, Ind.

Z ozirom na dopis z dne 24. jul.
v našem enj. listu "Prosveta"
smo priključili odgovoriti na be-
de, katere so začle preko meje re-
manice. Ker smo vsi člani (ice) S.
N. P. J., razun enega, ki je pri ne-
kem drugem podpornem društvu,
upamo, in se zanesemo, da bodo
tudi te naše vrste, kot odgovor na
zgoraj omenjeni dopis, naše pro-
tor v našem enj. listu "Prosveta",
ker na take neopravičljive
žalitive smo prisiljeni odgovoriti,
posebno pa še, ker so od poroč-
valca brez imena.

Zakaj ni poslal tudi svojega i-
mena v javnost? Zato, ker ne mo-
re dokazati, kar je pisal v istem
dopisu. Da je v Clintonu res vro-
če solnce, to radi verjamemo; po-
sebnost se pa oni bojiijo solnce, ki
imajo nalo na glavi in se zate-
kajo v hlad sence, ktera pa misli-
mo, da jih ne ohladi dovolj. Po-
sebnost pisec zgoraj omenjenega
dopisa, čuti posebno vročino, ker
s tem dopisom je dal sam sebi ja-
ko gorko klofuto, ki se tudi v sen-
nem hladu ne boče tako hitro o-
hladila. Da je clintonška naselbi-
na lepa, to je tudi res in če je ista
romantična, je okolica njena rav-
no tako. In da je "dramatična";
to je tudi res, ker naše predsta-
ve skozi eno leto, so bile se vse
lej dobro obiskane in so izpadle
v zadovoljnost gledalcev. Sploh
pa vsakdo ve, da je dramatika,
ljudstvu za izobražbo. Dobi se pa
tuintam, kdo, ni neče tega ra-
zumeči, dasi je že precej ameri-
škega zraka zavžil. Da je dotični
poročevalec ponosen na svojo o-
sebo, to je pa jako neverjetno,
ker sicer bi ne pisal takih dopisov,
ki zaslužijo tako ostro kritiko.

Svojega imena se gotovo sramu-
je, ker sicer bi se podpisal. Da se
pa hoče mešati neko podporno
društvo s dramatičnim, to pa re-
nikakor ne gre; ker dosedaj se je
tedilo ravno nasprotno. Oj poro-
čevalec, kje je tvoja svitla pamet?
Gotovo ti je potemnela, ko si gle-
dal, kako je ta lačna vrana sito
pasla. Jako smešno je tudi, da
nam nadarjeni poročevalec oči-
ta, da nimamo pravil in čarterja.
Čudimo se, da se tako za vse za-
nima. Na njegovo željo mu pove-
mo, da imamo pravila s katerimi
smo mi zadovoljni; čarterja pa ne
potrebujemo, ker ne pobiramo nič
sacramenta. Bodi smo pa res vsi in
sicer vsak čez svojo osebo. To-
raj cenjeni poročevalec, iz tega
razvidimo, da nimaš ravno preveč
prazne glave, zato te vabimo k na-

ki dramatični skupini, ker to bi
bilo lepše in pametnejše, kakor pa
na sličen način raznašati po jav-
nosti svoje brate in sestre, v istem
društvu. Smo bili in bomo osta-
li zvesti in vneti člani (ice) naše
vrle S. N. P. J., za katero bomo
vedno delovali, kakor je dolžnost
vsacega dobrega člana. Končno
kličemo vsem bratom in sestram
ter vsem rojakom: bodimo vneti
za vsako lepo in dobro stvar, ena
izmed teh je tudi dramatika.

Bratski pozdrav od slov. dram.
Dr. "Lavor" in članov, ter čla-
nic S. N. P. J.

Barberton, O.

Upam, da mi bodeš odmerili
nekoliko prostora v našem last-
nem dnevniku, saj zadnji čas ni-
sem bil preveč nadležen. Od sedaj
nadalje se bomo pa zopet vi-
deli večkrat. Posebnega sicer ni-
mam kaj poročati, posebno dobre-
ga, ne, kar je pa slabega je pa se-
veda najboljše, da ostane domo.
Ampak vedno tudi ne; zadnji čas
namreč, je pričel pihati zopet ne-
kako čuden veter v tukajšni na-
selbini.

Razcepljeni smo namreč na
vse vetrove. Nekateri se zavzema-
jo za cerkev, pretežna večina pa
je bolj naprednega mišljenja, ter
se zavzemajo za društveni dom.
Pol dučeta prav zagrizenih rim-
skih fanatikov, je pa še celo za
božjo pot! Le nič se ne smejaite,
dragi mi čitatelji, to je čista re-
snica; prišeežem pri mohamedovi
bradi in pisanih hlačah Terbove-
vega Toneta. Ako se kdo ogreva
tukaj v barbertonški slovenski
naselbini poleg cerkve tudi za
božjo pot, je do tega popolnoma
opravičen; kajti kar imamo v Ba-
rbertonu, tega nima živ krist v Ame-
riki. Bojim se, da ne bi mesto Ba-
rberton proglasili za sveto mesto.
Tukaj se namreč hrani sveta re-
likvija, to je 3 kaplje svete teleč-
je krvi vidiške Johance in tudi
majhen komad spodnje srajce, v
kateri je svetnica potila sveti kr-
vavi telečji pot. Kje ta sveta re-
likvija shranjena, tega vam še se-
daj ne povem, ker skrivnost je
potrebna čuvati, to pa radi tega,
ker še ne vem, kako se bode ime-
noval glavni svetnik ali, svetnica
v novi romarski cerkvi. Seveda
to bo šele takrat, ko bo rimska dfa
mija dogotovljena. To je pa še
vprašanje časa. Najprej je treba
kupiti pašnik, potem se šele po-
stavi hlev, da ima rimski trot tu-
di streho pod katero bode potni
uganjali svoje rimske burke. Tu-
no je človeku, ko vidi ljudi tavi-
ti v temi rimskega fanatizma v
dvaletnem stoletju. Vsakdo se še
lahko spominja, kako goreče se je
molilo v stari domovini za cesar-
ja, za "svetlega očeta papeža, za
deželako gosposko, ali ste pa ke-
daj čuli da se je molilo za delav-
ca in ubožega kmetovalca? Ni-
kdar ne in tisti bog, katerega se je
tako goreče molilo, je dopustil, da
je poginilo že milijone mož in
mladeničev v najlepši dobi svoje-

ga življenja in milijone jih je
predno bode konec tega groznega
klanja. Ako bi bil v resnici kje
kakšen bog, katerega se smatra
za neskočno pravičnega in uspe-
ljivega, bi gotovo ne dopustil te
grozne katastrofe, katere spremlja
Evropo v praveati pekel. In
tacemu bogu hočejo nevedni ljud-
je še postavljati svetilca, kje
ne donajajo nobenih dohodkov,
temveč si samo rimski troje re-
dijo svoje trebuh v njih ter se
prav na debelo krohotajo vam a-
bogi, nezavedni pari. Torej Slo-
venci, kateri se zavzemate za rim-
sko norišnico, vam ni treba nič
drugega kot nekoliko več trezne-
ga prevdanka, pa boste drozili mi-
li. Sicer je pa cerkev v Barber-
tonu že itak preveč, saj se čepa
za vsakim vogalom bim, bom, te-
ko, da človeka ušesa bolijo. Gre-
hov se pa udi lahko izpoveste v
vsakem jeziku, seveda kdor je tak
tepec, da bode šel tožiti samega
sebe človeku, kateri ni nič druge-
če vsvarjen kot mi drugi.

Torej Slovenci, pustite take
budalosti nastran, ker je že su-
krat čas, da gremo na resno delo,
na delo za Slovenski Dom, kate-
rga v resnici potrebujemo in kateri
bode v resnici v korist celi slove-
ski naselbini.

Pozdrav vsem čitateljem Pro-
svete.

Martin Železnikar.

La Salle, Ill.

Tem potom naznanjam vsem
članom in članicam društva So-
kol, šte. 98 S. N. P. J., da se vrši
redna mesečna seja za mesec av-
gust dne 13. t. m. ob 9. uri popold-
ne in ne ob 1. uri popoldne, ka-
kor je ponavadi. To je radi tega,
ker se vrši omenjeni dan popold-
ne ogromni štrajkarski pohod.
Govori se, da bode približno 20-
000 delavcev manifestiralo po
mestu. Štrajk je še vedno v pol-
nem tiru, situacija nespremenjena
in štrajkarji stoje trdno, ter ne
odjenjajo od svojih zahtev, sko-
ravno še vedno skebi prihajajo v
mesto. Seveda vedno prihajajo la-
tudi odhajajo, ker jim nič kaj ne
diši za cementarska sužnost.

Pozdrav vsem članom in čla-
nicam S. N. P. J.

Ignace Volk

Thomas, W. Va.

Dne 4. in 5. avgusta je tukaj
po W.Va. divjala huda nevihta in
strela je na mnogih krajih vdrila
la v dimnike in jih razbila. Vbi-
la je tudi enega moža ki je kel po
železnici iz Pierce na Thomas.

Vsem tistim, ki so me pisemno
vprašali o delavskih razmerah v
teh krajih, odgovarjam sledeče:
"Tu so ljudje zaposleni v pe-
mogovih rovih, kateri vsi s polno
paro obratujejo. Nekateri delavci
se hvalijo z razmerami, drugi pa
zopet grajajo. Zaslužek je odli-
sen od prostora in od delavca ne-
maga. So takšni prostori, v kate-
rih premogarji zaslužijo do \$90.00
na dva tedna, so pa tudi takšni
prostori, v katerih se komaj tak
ko zaslužijo, da se preživijo.

Mesece aprila je veliko šte-
vilno družin zapustilo te kraje, so mi-
li, da si bodejo kje drugje
boljšega našli. Ali polgoma se
zopet vračajo nazaj, kar je me-
nenje, da je tu še najboljše sta-
nje. Nekaterim se morda ne bode
dopadla ta moja izjava, ampak je
resnična in si štejem v dolžnost
tiste delavce opozoriti na tukaj-
ne ugodnosti, kateri nimajo po-
mernega zaslužka.

Pozdrav vsem sohratom!

M. Krainc.

Jacksonville, Kan.

Cenjenim rojakom in rojakin-
jam v Cockerill Camp in okoli-
nam naznanjam tem potom, da se
vrši velik javni ljudski shod v
nedeljo 20. avgusta, v Cockerill
Camp. Pričetek ob 2. uri popold-
ne. V slučaju slabega vremena
šil se bo shod v dvorani rojakov
Frank Postonika, kjer po navi-
di zborujejo društva. Pri lepem
vremenu pa bo shod na prostoru.
Ker mo omenjeni shod velikega
pomena, so uljudno vabljeni vsi
Slovenci iz bližnjih naselbin, ko-
tenac in Jacksonville. Pa tudi iz
oddaljenih naselbin naj bi se
vdeležiti, katerim je mogoče.

Na shodu bo govoril eden
John Goršek in še več drugih go-
vornikov, katerih imena mi pa so
bila naznanjena.

Možje pripeljate seboj svoje
proge, kakor tudi znanee in go-
jstetje. Večja ko bode vdelež-
lepi bo uspeh.

Jacob Štork

